

muzea, sociální spravedlnost bez té klimatické, protože vše je vzájemně propojeno. Bez Země nebudou muzejní instituce, a proto se v tomto boji potřebujeme.

Budoucnost patří mladým. Nová generace by měla být aktivně zapojena do rozhodovacích procesů ICOM. Její začleňování je důležité. Muzea mají odpovědnost za uchování minulosti, vzdělávání v přítomnosti a utváření budoucnosti. Dříve jsem je vnímala jako místa, která navštěvují bohatí lidé, kam se děti dostanou jen v rámci povinných školních výletů. Teprve, když jsem byla pozvaná na akci pořádanou UNESCO, začala jsem je více chápat. Mnoho lidí mluví o muzejních institucích jako o budovách artefaktů. Věřím, že jsou víc než to. Pomáhají zachovat a propagovat kulturní dědictví.

Jejich prostor musí být ale sdílen způsobem, který je srozumitelný.

Svět se mění a moderní technologie jsou jeho součástí. Co je využít jako platformu, která mladé generaci nabídne alternativy k pochopení a ocenění role muzeí. Je třeba být více kreativní, inspirativní a motivační, zároveň dynamičtější v zapojování veřejnosti do vlastní činnosti, a mít však také větší odpovědnost za její dopad na životní prostředí. Jak často kontrolujete svoji uhlíkovou stopu a spotřebu energií? Řešíte třídění odpadu? V Africe jsou muzejní instituce ohrožovány povodněmi a sesuvy půdy. Udržitelnost nemáme na mysli uvedení slova „udržitelný“ na letáky akcí nebo vlepít si logo na auta. K dosažení cíle musíme změnit náš způsob myšlení a jednat ihned. Carter O'Brien byl

referentem pro udržitelnost ve Field Museu. Za cennou považuje např. iniciativu, která používá ionizovanou vodu na čištění výstavního skla, což zcela eliminovalo používání chemických čističů.

Vyzývám vás, abyste se stali vzorem ve své komunitě a mobilizovali návštěvníky. Nechtě se k vám připojí a následují váš příklad. Může to být prostřednictvím přednášek, osvětové kampaně, vyprávění příběhů o změně klimatu. Neslibuji, že to bude bezbolestný proces nebo jednoduchá cesta, ale dávám naději pro udržitelnou budoucnost, po které všichni tolik toužíme. Jakákoliv aktivita je vždy hlasitější než pouhá slova. Potřebujeme milovat své kořeny a kulturu, abychom je mohli trvale chránit a zachovat pro další generace. ■

PRÁVNÍ PORADNA AMG

Digitální novela občanského zákoníku

LIBOR VAŠÍČEK / MATÚŠ BALIAK

LEGAL PARTNERS, ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ, S. R. O.

Tento článek má za cíl zmapovat základní změny, které přináší tzv. digitální novela zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Novou právní úpravu posuzujeme především z pohledu činnosti muzeí a galerií v oblasti poskytování digitálního obsahu.

Digitální novela občanského zákoníku

Novela občanského zákoníku a zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, která do českého právního řádu zapracovává evropské směrnice

(i) 2019/770, o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb a (ii) 2019/771, o některých aspektech smluv o prodeji zboží, je účinná od 6. ledna 2023. Kromě veřejně diskutovaného rozšíření práv spotřebitelů zejména vůči tzv. online tržištím, však tato změna přinesla i celý nový oddíl 6 v rámci dílu týkajícím se přenechání věci k užití jinému (§§ 2389a až § 2389u) a nový smluvní typ, kterým je smlouva o poskytování digitálního obsahu. Obě části novely přitom lze do určité míry považovat za legislativní reakci na nové trendy

pandemického i postpandemického světa. Zatímco první zmíněný úsek má skoncovat se zesílenými aktivitami tzv. šmejdu, druhý reflektuje zrychlenou digitalizaci poskytování služeb v posledních třech letech.

Samozřejmě ve světě muzeí a galerií není digitalizace žádnou novinkou, nicméně v době lockdownů se virtuální výstavy z pochopitelných důvodů staly atraktivnější než kdy dříve. Pro některé bylo toto období možností reflexe nejen procesních, ale i marketingových aspektů jejich činnosti. Programátoři dnes chrlí jeden software za druhým. Smluvní vztahy jak s programátorskými firmami, tak i s návštěvníky virtuálních výstav, jsou přitom novelou zásadně ovlivněny.

Poskytování služeb digitálního obsahu

Předně je nutné ujasnit si, proč při zpřístupnění virtuální prohlídky

muzea dochází k uzavření smlouvy o poskytování digitálního obsahu. Unijní legislativa vymezuje tuto oblast jako „*veškerá data vytvořená a poskytovaná v digitální podobě*“. Pod touto definicí si lze představit audio, video i čistě datové soubory, počítačové a mobilní programy, e-knihy a mnohé další. Poskytovatel se zavazuje zpřístupnit uživateli digitální obsah k užívání pro vlastní potřebu a uživatel se zavazuje platit mu za to odměnu. Nová úprava přitom rozlišuje mezi plněním formou jednorázového zpřístupnění obsahu a soustavným plněním po určitou dobu. Prvním případem je koupě hudby nebo filmu na hmotném médiu či právě jeden vstup do virtuálního muzea. Za jednorázové se ale považuje i plnění na periodické bázi. Zde si lze představit permanentku do digitálního kina nebo muzea, která uživatele opravňuje k zhlédnutí dvou filmů či výstav za měsíc. Pod druhou variantou se skrývají streamingové služby.

Poskytovatel je povinen zpřístupnit uživateli digitální obsah bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy v bezvadném stavu a v nejnovější dostupné verzi, není-li ujednáno konkrétní čas plnění. Za vadné plnění se považuje zejména poskytnutí předmětu, který nemá ujednané vlastnosti (faktická vada), neupozornění na vady,

jež předmět plnění má, a u něhož se tyto vady obvykle nevyskytují (nedostupnost služby pro servis serverů), případně ujištění o bezvadnosti a neoprávněné poskytnutí cizí věci (nedostatek licencí k digitálnímu sdílení, např. u vypůjčených děl). Poskytovatel není za vady obsahu odpovědný pouze tehdy, že je způsobena výhradně vadným digitálním prostředím uživatele. V takovém případě je však důkazní břemeno na poskytovateli, což jej z praktického hlediska staví do komplikované pozice.

S ohledem na výše uvedené doporučujeme muzeím a galeriím, která poskytují digitální obsah, revidovat své stávající podmínky tak, aby pamatovaly na nově upravené povinnosti. Dále platí obecné doporučení, jež dáváme klientům při poskytování licencovaného obsahu, a to periodicky prověřovat trvání oprávnění k výkonu majetkových práv k tomuto obsahu (typicky internetové stránky či software). Z praxe tuzemských soudů totiž plyne, že nedostatek licenčních oprávnění poskytovatele může způsobovat prakticky nevymahatelnost jeho práv.

Smlouva o dílo nebo o digitálním obsahu?

Závazky, jejichž obsahem je poskytování digitálního obsahu nebo digitálních služeb, dosud nebyly na unijní

ani národní úrovni uceleně upraveny. Částečně na ně pamatovala obecná ustanovení uzavírání smluv na dálku a mimo obchodní prostory. V případě závazků, jejichž podstatou bylo vytvoření softwaru nebo internetové stránky na zakázku se v praxi užívaly smlouvy o dílo nebo nepojmenované smlouvy smíšeného charakteru. Právě tyto smluvní vztahy by dnes již měly být upraveny smlouvou o digitálním obsahu.

Změna je z našeho pohledu (byť s výhradami) vítaná, a proto doporučujeme užívat tento nový smluvní typ. Smlouvy o dílo týkající se vývoje softwaru totiž nutily smluvní strany a právníky myslet na každou drobnostku a mnohdy i bizarní eventualitu (při našich vyjednáváních byla diskutována třeba vyšší moc v podobě střetu Země s asteroidem). Nezřídka pak vyústily v soudní spory o to, co vlastně mělo být součástí konkrétního díla. Jednoho takového sporu se naše advokátní kancelář účastní již skoro deset let. Digitální technologie se přitom neustále vyvíjejí a posuzování takto starého případu prizmatem dnešní doby není žádoucí a do jisté míry ani možné. Nový smluvní typ se na to snaží pamatovat specifikací základního rámce smluvních očekávání spotřebitele, kterému je digitální obsah poskytován. ■

Adresář muzeí a galerií ČR v roce 2023

Na základě vámi zaslanych podkladů pravidelně aktualizujeme **Adresář muzeí a galerií ČR** na webových stránkách AMG. Formulář spolu s návodem na jeho vyplnění jsou k dispozici na adrese <http://www.cz-museums.cz>. Vyplněné dotazníky, resp. **POUZE** výčet údajů, které si přejete aktualizovat, zasílejte průběžně během celého roku 2023.

Kontakt pro Adresář muzeí a galerií ČR:

Mgr. Vendula Potůčková Jurášová
Tel. AMG: +420 224 210 037
Mobil AMG: +420 736 438 611
E-mail: adres@cz-museums.cz